

Styrelsen	2022-01-21
Handling nr	6.3
Handläggare	Lisa Nordberg
Daterad	2022-01-17
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Sommarerbjudande

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta

- att godkänna förslag för kampanjen sommarerbjudande 2022,
- att godkänna föreslaget pris för sommarerbjudandet 2022,
- att godkänna att lanseringen av sommarerbjudandet kan ske förutsatt att den inte hindras av smittspridning eller restriktioner för att förhindra smittspridning, samt
- att översända redovisade beslut till kollektivtrafiknämnden för godkännande.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Maria Björner Brauer

BAKGRUND

I Västtrafiks uppdrag från Kollektivtrafiknämnden för år 2019–2020 fanns införande av ett sommarerbjudande med enligt följande: *Besöksnäringen och kollektivtrafik behöver stärkas. Västtrafik ges i uppdrag att i samband med införandet av den nya zonindelningen och ett nytt biljettsortiment ska tas fram, utreda en attraktiv sommarbiljett för de som turistar i Västra Götaland under sommaren.* På grund av covid-19-pandemin, lades det förslag som då arbetats fram på is.

I det nya uppdraget för 2022, ska motsvarande sommarerbjudande tas fram. Pandemin har förändrat det sätt som invånarna tillbringar sina semestrar på och ”hemester” har blivit ett mer vedertaget beteende, som spås fortsätta i framtiden, eftersom det är ett hållbart sätt att tillbringa sin semester.

De riktlinjer och förutsättningar som ges för uppdraget är följande:

- Ta fram en attraktiv biljett för de som turistar i Västra Götaland över sommaren, underlätta ”hemester” samt att öka fyllnadsgraden i kollektivtrafiken under sommarperioden.
- Förslaget behöver inte vara en specifik biljett utan kan vara ett ”sommarerbjudande”.
- Omvärldsanalys ska ingå, för att tillvarata erfarenheter från andra regioner och om möjligt öka enhetligheten i kollektivtrafikens biljettflora även på nationell nivå.
- Sommarerbjudandet ska eftersträva intäktsneutralitet vid bedömning av prissättningen.

ERFARENHET FRÅN ANDRA REGIONER

Västtrafik har varit i kontakt med nio andra regioner för att undersöka om de har ett sommarerbjudande och hur det i så fall ser ut (se bilaga 1). Det är viktigt att beakta att förutsättningarna för en sommarbiljett i de olika regionerna varierar stort ur flera aspekter. Flera regioner som till exempel Halland och Skåne, har haft en stor minskning av resenärer och intäkter under sommarmånaderna, varför det varit av stor vikt att erbjuda en rabatterad sommarbiljett. Västtrafik har inte haft lika stora utmaningar med minskat resande under sommaren.

I de flesta fall gäller sommarbiljetten i hela länet under cirka två månader från mitten av juni till mitten av augusti med ett kraftigt reducerat pris. För Skånetrafiken och HLT, som haft sommarerbjudande under en lång period är biljetten viktig ur ett varumärkesbyggande perspektiv och riktar sig både till ordinarie pendlare och till dem som enbart reser över sommaren. Statistik visar hur deras sommarbiljett väger upp en stor minskning i intäkter under sommarmånaderna. Som exempel kan nämnas att HLT 2019 hade en stor minskning av periodkortsförsäljningen under juni och juli månad. Med sommarbiljetten jämnades försäljningen ut så att försäljningsnivåerna låg i paritet med övriga månader under året.

FÖRSLAG ERBJUDANDE / BILJETT

Västtrafik vill för sommaren 2022 genomföra en kampanj med ett sommarerbjudande. Därefter ska en utvärdering ske under hösten 2022 såväl i dialog med kunder som använt sig av erbjudandet som med analyser av effekterna av erbjudandet.

Kampanjen har målsättningen att vinna marknadsandelar från bilen under sommaren, vilket blir extra angeläget då trängselavgiften in och ut ur Göteborg slopas under juli månad. Vidare är målet att vinna långsiktighet i att kunder upptäcker kollektivtrafiken. På det sättet är den en del det redan pågående arbetet med att återfå kunder.

Det förslag som läggs fram, uppfyller inte på förhand kravet på intäktsneutralitet. För att kortsiktigt säkerställa intäktsneutralitet skulle andra biljettpriser behöva höjas för att kompensera den föreslagna rabatten. Med en helt ny resandesituation till följd av pandemin går det inte i förväg att säga hur resenärerna kommer att reagera på erbjudandet. Förslaget tar inte heller hänsyn till turister som besöker regionen under en kortare period. För dessa finns redan idag alternativ i Västtrafiks ordinarie sortiment.

Erbjudande

Erbjudandet föreslås vara: *Köp en zon, res i hela regionen!* Det innebär en 30 dagars Zon ABC-biljett vuxen för 815 kronor (ungdom 610 kronor) vilket är samma pris som för en zon. Biljetten går att köpa under en begränsad tid under sommaren. Erbjudandet vänder sig främst till hemester-resenärer som vill resa i hela regionen. Den har ett attraktivt pris för dem som normalt reser i flera zoner såväl som för dem som normalt reser i en zon, och nu får möjlighet att resa i hela regionen till samma pris.

Medföljandeerbjudande föreslås gälla för sommarerbjudandet: Däremot bör erbjudandet inte gälla på tåg i annans regi där Västtrafik har samarbetsavtal om giltighet för periodbiljetter, utan endast i Västtrafiks egen tågtrafik.

Beräkningar utifrån olika målgrupper

Enkelbiljettsresenärer

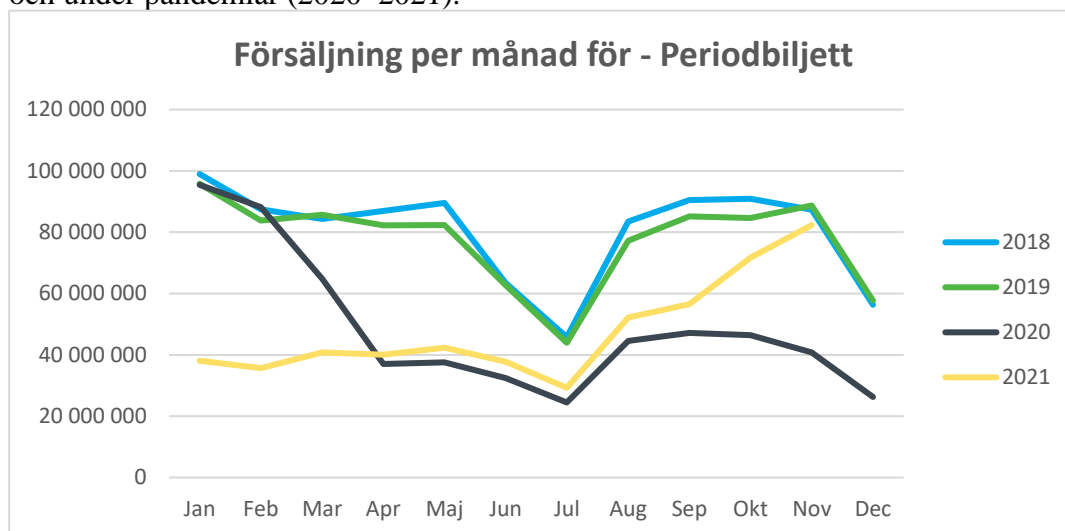
Med nuvarande pandemi och senaste årens restriktioner har allt fler resenärer rest med enkelbiljetter, sannolikt för att det är svårt att bedöma hur det egna resandet kommer se ut i närtid. Enkelbiljettsresenärer kommer att jämföra priset på sommarbiljetten med antalet enkelbiljetter man får för samma pris.

För att jämföra enkelresorna med sommarbiljettens 30 dagar Zon ABC, behövs det 8 enkelbiljetter (för tre zoner). En enkelbiljett för tre zoner kostar 105 kronor (vuxen), vilket innebär att sommarbiljetten är det bästa alternativet vid fyra resdagar. Eftersom sommarbiljetten gäller med medföljandeerbjudande är den särskilt attraktiv för familjer.

Västtrafik har som målsättning att öka det hållbara resandet. Med det föreslagna sommarerbjudandet bedöms de som normalt reser med en enkelbiljett, nu vilja ha en biljett över sommaren som stimulerar till att resa kollektivt även när de inte måste.

Periodbiljettresenärer

Västtrafiks övergripande försäljningsuppföljning av periodbiljetter 30 dagar, fördelat över året, visar en stor minskning under juli månad, både under normalår (2018–2019) och under pandemiår (2020–2021).

Tabellen visar försäljning över året för 30 dagars periodbiljetter. Ett ”normalår”, såsom 2019 sker ett tapp i juli till cirka 43 miljoner kronor från cirka 82 miljoner kronor i maj (differens på 39 miljoner kronor, cirka 47,5 procent). Under pandemiåret 2021 sker ett tapp i juli till cirka 29 miljoner kronor från cirka 42 miljoner kronor i maj (differens 13 miljoner kronor, cirka 30 procent).

Under sommarmånaderna (juni-augusti) 2021 såldes cirka 91 800 enzonbiljetter (vuxen och ungdom), cirka 22 500 biljetter för två zoner och cirka 8 900 biljetter för tre zoner.

Antal biljetter	1 zon	2 zoner	3 zoner	Total summa
Ungdom	19 982	4 154	2 728	30 423
Vuxen	71 797	18 396	6 158	107 337
Total summa	91 779	22 550	8 886	137 760

Tabellen visar antalet sålda 30 dagars biljetter mellan juni och augusti 2021 i en, två och tre zoner samt summan av dessa.

I ett värsta tänkbara scenario kommer alla de resenärer som vanligtvis köper periodbiljett för två och tre zoner att köpa sommarbiljetten. Detta innebär en risk att Västtrafik förlorar intäkter på cirka 22 miljoner kronor.

För att nå ett intäktsneutralt erbjudande krävs det att Västtrafik säljer cirka 27 000 sommarbiljetter utöver de som ordinarie två- och trezonskunder köper.

Nya resenärer

Den resenärsgrupp som idag inte reser kollektivt regelbundet, men som Västtrafik önskar attrahera genom en attraktiv sommarbiljett är mycket svår att beräkna på förhand. Skånetrafiken bedömer att de attraherar en viss kategori resenärer som enbart reser på sommaren med deras sommarbiljett. Genom att priset kan vara mer fördelaktigt

än att resa med bil och genom att en vuxen person får ha med tre ungdomar (7–19 år) som medföljande på periodbiljetten, är bedömningen att det kan upplevas prisvärt, men den faktiska efterfrågan är svår att bedöma.

Föreslagen prissättning

Zon ABC 30 dagar vuxen, 815 kr

Zon ABC 30 dagar ungdom, 610 kr

Resenärskategori och pris	Ordinarie pris 3 zoner	Ordinarie pris 2 zoner	Ordinarie pris 1 zon
Vuxen 815 kr	1 870 kr (56 % läge pris / 1055 kr)	1 225 kr (33 % / 410 kr läge pris)	815 kr
Ungdom 610 kr	1 405 kr (795 kr läge pris)	920 kr (310 kr läge pris)	610 kr

Tabellen visar sommarbiljettens prisrelation i jämförelse med ordinarie biljetter.

Som tabellen illustrerar kan resenärerna för 0 kronor extra, resa genom alla tre zoner i Västra Götaland under 30 dagar. Västtrafik tappar i ordinarie intäkter och behöver attrahera resenärer inom de olika målgrupperna för att minska detta tapp.

INTÄKTSPÅVERKAN

Beräkningen av sommarerbjudandets intäktspåverkande effekter baseras på statistik från två regioner (Skåne och Halland) som tack vare lågt pris för sommarbiljetten, på sista raden ändå genererat en positiv inverkan på intäkterna i kombination med en stark varumärkesbyggande effekt.

Västtrafik har en större region, ett resande som utgår ifrån andra förutsättningar och till skillnad från andra regioner är detta första gången Västtrafik introducerar ett så fördelaktigt sommarerbjudande. Det går inte att säga vilken intäktspåverkan denna sommarkampanj kommer att ha utifrån rådande omständigheter med ett osäkert resande och en helt ny typ av biljett.

LANSERING

Under sommaren är det vanligt med högt resande i vissa delar av trafiken, exempelvis på linjer som trafikerar Bohuslän och på andra håll med högt antal besökare eller boende under sommaren. Inte minst gäller detta båttrafiken. Sommartidtabell införs på andra håll under ett antal veckor vilket medför färre avgångar och minskad kapacitet. Dessutom sker det omfattande trafikomläggningar under sommaren bland annat i Göteborg vilket också påverkar kapaciteten.

En lansering av erbjudandet behöver därför vara villkorad till att vissa förutsättningar är uppfyllda. Det får inte finnas smittspridning eller restriktioner som direkt eller indirekt påverkar kollektivtrafiken. Västtrafik kan inte riskera att sommarerbjudandet bidrar till ökad trängsel ombord i en situation där risk för samhällsfarlig smitta fortfarande föreligger. Till exempel så behöver alla framdörrar vara öppna, och alla rekommendationer som syftar till att minska trängsel ombord och liknande vara borttagna.

Om ovanstående förutsättningar anses uppfyllda kommer biljetten att lanseras under sommaren och föregås av ett kommunikationsarbete, där Västtrafik bland annat samarbetar med Turistrådet Västsverige inom Västra Götalandsregionen.

//

Bilaga 1 - Förekomst av sommarbiljett hos nio andra trafik huvudmän

Bilaga 1

Trafikhuvudman	Sommarbiljett	Pris	Kommentar
Skånetrafiken	Ja. 60 dagar.	700 kr vuxen 2021 hela regionen (Ordinarie biljett regionens runt 30 dagar kostar 1199, genomsnittspris är 800 kr.)	
Hallands länstrafik	Ja. 60 dagar.	675 kr vuxen 2021 hela regionen (finns även för ungdom).	
Jönköpings länstrafik	Nej.	-	
Blekingetrafiken	Ja.	Ingen uppgift.	
Länstrafiken Kronoberg	Ja. Enbart för ungdom.	Ingen uppgift.	
Länstrafiken Örebro	Ja. 70 dagar 2018.	1 365 kr vuxen 2018 hela regionen (finns även för ungdom).	
Värmlandstrafiken	Ja. 77 dagar 2021.	995 kr vuxen 2021 hela regionen (finns även för student och ungdom).	
Östgötatrafiken	Ja.	Ingen uppgift.	Har nyligen fått direktiv. Ej bestämt hur biljetten ska se ut.
Stockholms länstrafik	Nej.	-	